

Uredništvo in upravljanje:
Maribor, Koroške ulice 5.

„STRAŽA“

Izhaja v ponedeljek, sredo in petek
popoldne.

Rokopisi se ne vračajo.

Z uredništvom se more govoriti
vsak dan od 11.—12. ure dopold.

Telefon št. 113.

STRAŽA

Redovna cena listu:

Celo leto 12 K
Pol leta 6 K
Četrt leta 3 K
Mesečno 1 K

Posamezne številke 10 v.

Zunaj Avstrije celo leto 17 K.

Inserati ali oznanila

se računijo s 15 vin. od 6redne
petitvrste; pri večkratnih ozna-
nilih velik popust.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Št. 13.

Maribor, dne 1. februarja 1911.

Letnik III.

Moč osebnosti v gospodarskem življenju.

Sedanje državne in gospodarske naprave so ogromne in imponujoče, vendar so le poedinci, ki jim dajo značilno in originalno obliko. To se posebno kaže v gospodarskem življenju. Naj se še tako slika združitev kapitala kot vodilno moč, ki omogoča, da se z malimi kamni izvede velikanske stavbe v našem gospodarskem življenju, vendar so vse te tvorbe samo neokretni gospodarski kolosi, ki morajo biti kakor ladje oklopnice vodene od enega moža. Poglejmo v našo železno industrijo! Čeprav je imela na razpolago najboljši material, je vendar le žalostno vegetirala. Tu je pa prišel Wittgenstein in je dvignil česko in štajersko železno industrijo, prinesel je svojim akcionarjem dividende, ki so petkrat večje, kakor pa nekdanji akcijski kurz. Politika s cenami naših železnih industrijev ni ravno hvalevredna, vendar pa dokazuje, kako ogromna in odločilna je moč in sila poedincev v gospodarskem življenju. Poredkost takih vodilnih talentov je tudi največja težkoča in ovira pri ustanavljanju podjetij v velikem obsegu. Vprašanje je tudi, če ne ovira moderna kolosalnost industrijskih podjetij in moderna uprava velikih bank razvoj in praktično vdejstvovanje takih mož. Vse naše avstrijske industrije so se razvile iz malih početkov radi genialnosti njenih ustanoviteljev. Tako je bil izumitelj modernega svinčnika, Hardtmuth, skromen mizar in njegova firma cvete še danes po 3 ali 4 generacijah. Velike tovarne te vrste so nastale — vse vzdržuje misel genija. Leitenberger je dovedel avstrijsko tiskarsko industrijo kar se tiče dobrote in okusa, do svetovnega slovesa. Oče, sin in vnuk so vodili firmo in ko se je odtegnil pravnik v ozađje, jo je doletela težka kriza. Pravi se, da se posest podeduje povprečno na tri generacije. Zdi se, da velja ta rek tudi za duševne zmožnosti, kakor dokazujejo vzgledi iz finančnih in industrijskih krogov. Skoda je zgradil v Pilznu s 100.000 od svojega strica, znanega medicinarja, izposojenimi goldinariji gigantsko podjetje. Z njegovo smrtjo je prišel v vodstvo nered in stvar ne gre naprej. „Kupčija se ne dela sama“, se glasi vulgarna prislovica. Vse veleindustrije so se razvile iz malih početkov in v glavah poedincev. Danes niso

majhna podjetja v industriji več mogoča, ker po njih ne pride posameznik več do veljave.

Ali ne bodo obrati-velikani na akcijah zamorili genialne mislece, lahko bi jih imenovali filozofe industrije? Te misli se nam vzbujajo, ko čujemo, da se bo svetovnoznana firma z železniškimi vozovi F. Ringhofer v Pragi spremenila v akcijsko družbo. Tudi ta firma so je razvila iz skromnih početkov. Ustanovitelj tvrdke Franc Ringhofer je prišel leta 1769 kakor reven kovaški pomočnik v Prago. Tu je postal kmalu mojster in hišni posestnik. Leta 1820 je zgradil s svojim sinom Jožefom v bližini Prage tovarno za baker. Leta 1852 je ustanovil vnuk v Smihovu veliko tovarno za železniške vozove, ki razprodaja sedaj svoje izdelke po vsem svetu. Izdela na leto okrog 4000 vozov, ima zaposlenih 4000 delavcev, in ima letnega prometa 30 milijonov. Akcijska družba, ki bo sedaj prevzela podjetje, bo imela 18 milijonov glavnice.

Pismo iz Švice.

Friburg, 28. jan.

V novem letu smo. Toda prej hočemo pogledati še enkrat nazaj v staro leto in nekaj omeniti, kar je bilo v starem letu, 1. decembra 1910, namreč ljudsko štetje. Ker so se definitivni rezultati ljudskega štetja še le v novem letu publicirali, zato na tem mestu.

Prej nekaj splošnega. Republika Švica spada med najmanjše evropske države; meri komaj 41.469 kvadratnih kilometrov. Prebivalcev je imela dne 1. decembra 1900 3.315.443, ki so razdeljeni na štiri narodnosti in sicer: 2.313.000 Nemcev, 30.000 Francozov, 222.000 Italijanov in ostali Retoromani v kantonu Graubünden. Glede konfesije je bil status leta 1900 sledeči: 1.916.000 protestantov, 1.400.000 katoličanov, ostali judje.

Tukaj v Švici se je vršilo ljudsko štetje popolnoma mirno in priprosto, vsake nerednosti so izostale. Pri nas v Avstriji še sedaj barantajo, posebno v južnih, slovenskih deželah in krajih, in na dnevnem redu so marsikateri vnebovpijoče krivice.

Kakšen je torej rezultat tega zadnjega ljudskega štetja v zeleni Švici? Od leta 1900 do leta 1910 je poskočilo število na 3.738.600. Posamezni kantoni (le nekateri) sledeče: Curih 500.455 prebivalcev, Berna

642.215, Lucern 166.782, Friburg 139.199, Sv. Gallen 301.141, Ženeva 154.159, Tesin 159.555, Bazel (mesto) 135.542, Bazel (dežela) 76.241, Graubünden 118.246. Nadalje se tudi konstatira, da je število nemškega elementa v mešanih kantonih (okrajih) precej padlo.

Zadnje ljudsko štetje pa je tudi pokazalo, da se religiozne konfesije na deželi in v mestih vedno bolj in bolj pomešavajo, dočim je tudi faktum, da je v mestih kakor Curih, Bazel, Ženeva, katera mesta so bila svoj čas docela protestantska, tudi precej naraslo število katoličanov in tudi še vedno bolj narašča. Na primer v mestu Curih je od 180.000 ljudi nad 35 tisoč katoličanov. Na drugi strani pa tudi raste protestantizem v katoliških kantonih.

Kako posebni boji ali pa še celo hudi boji niso opaziti med obema glavnima konfesijama, toda tisti stari antagonizem še ni izumrl in menda tudi ne bo. Katoličani so vedno na straži in vsak morebitni napad od strani protestantov — kateri seveda ne manjkajo — odbijejo vselej zmerno a odločno; in ta stalni „stati na straži“ jih dela jeklene in nevstrašene. Katoliškemu časopisju v tem oziru vsa čast!

V novem letu, posebno v tem mesecu januarju, je bila politična situacija mirna. Švica kot zvezna država, obstoječa iz 22 majhnih republik (kantonov), ne igra na zunaj seveda nobene odločilne vloge v evropski politiki, ali pa še celo v svetovni; za njo se niti ne brigajo. Tem bolj pa se razvija Švica ad intra — kantoni v notranjih stvareh. Toda kar bo prinesla bodočnost v tem letu, se še skriva v misteriozni temi. Nekateri časopisi so že prerokovali razne boje posebno na političnem polju glede prihodnjih volitev v zbornice. Tudi če pridejo, nič ne de; Švicarji kot tipi praktike bodo tudi te morebitne boje prestali, in bodo tudi rane preboleli. Švica se bo razvijala naprej prosto in zavzemala imenitno mesto v socialnem in tudi v kulturnem oziru.

Temperatura v Friburgu in v bližnji okolici v tem mesecu je bila srednja, le parkrat je bilo —10 stop. C., drugače še precej toplo. Mesec je bil bolj suh, sneg ni hudo zapadel, tako da takozvani nacionalni šport „sankanje“ ni nič kaj po godu Švicarjem.

Univerza je imela v tem mesecu majhno afero, katere izid bo, oziroma je, odločen za bodočnost univerze. Začniti sem že omenil, da so nekateri profesorji bolj liberalnega mišljenja, in eden, menda glavni, je bil v tem mesecu docela razkrinkan. Dr. V.

PODLISTEK.

Zgodovina pokristjanjenja sekovske škofije. *)

(Dalle.)

V tretjem oddelku je govor o pokristjanjevanju Spodnje Panonije, ki je koncem 8. stoletja prišla pod frankovsko oblast, ob enem pa vsled cesarjevega odloka pod solnograško cerkev, le severni del (nad Rabo) je bil priklapljen pasonski škofiji, južno od Donave pa Ogleju.

Goreč pospeševalec misijonskega delovanja v Panoniji je bil knez Pribina, za njim pa njegov sin Kocel. Pribina je bil zelo vdan Frankom in solnograški cerkvi ter je za njegovega časa bilo postavljenih in posvečenih več cerkev v Panoniji, izza preseljevanja narodov menda prve. Kakšni motivi so Kocela nagnili, da se je odvrnil od Solnograda in se oklenil Metodija, nam viri ne povedo; zbal se je najbrž pogubonosnega vpliva Solnograda.

Med leti 850.—861. je nadškof Liupram posvetil v Panoniji 19 cerkev, njegov naslednik Adalvin, ki je med leti 864.—870. bil vsaj dvakrat v Panoniji, zopet 12 cerkev, torej je v kratki dobi vladanja Pribinovega in Kocelovega nastalo v Panoniji 31 cerkev, toliko jih namreč „Conversio“ našteva, morda jih je bilo še več, za časa Metodijevega nadškofovanja so gotovo nove nastale, dasi nimamo o njih nikakršnih poročil.

Na str. 141.—171. oriše pisatelj v glavnih potezih tudi delovanje sv. Cirila in Metodija. Na Karantanijo se njuno delovanje neposredno ni raztezalo. Rim je postopal popolnoma opravičeno, ko je Pano-

nijo podvrget jurisdikciji Metodijevi, zakaj solnograški nadškofje so pač dobili Panonijo v oblast od cesarja, a niso se pobrigali, da bi tudi Rim to odobrili. Drugače je bilo s Karantanijo, kjer je papež Caharija I. sam potrdil oblast solnograških nadškofov severno od Drave.

Kakor znano, so delo solnograških misijonarjev kakor tudi Cirila in Metodija vničili divji Madžari, ki so čez pol stoletja razsajali po Panoniji in Karantaniji. Po bitki na Leškem polju leta 955. so ozki rob nekdanje Panonije ob današnji vzhodnoštajerski meji odrgali Madžarom in ga združili s Karantanijo, iz katere se je potem polagoma izluščila štajerska vojvodina. V teh strašnih časih je pač prebivalstvo, kolikor ga je ostalo, menda ohranilo krščansko vero, a cerkve so bile vse vničene in trebalo je koncem 10. in v 11. stoletju vse znovič zidati. Vsporedno sedaj gresta kolonizacija in zidanje cerkev. Pisatelj je z drugimi zgodovinarji mnenja, da so Madžari pobili prebivalstvo in vničili selišča, trebalo je torej zemljo znovič naseliti in tako je prišlo, da se je današnja Gornja in Srednja Štajerska obljubila z bavarškimi doseljenci in tako se je že v ranem srednjem veku pomaknila nar. meja globoko na jug, kjer je običajala, dokler je ni v 19. stoletju umetna germanizacija po šoli in cerkvi potisnila še nižje in jo potiskala še danes. Toda s tem madžarskim opustošenjem so združene poteškoče. Če so res celo izpraznili deželo, kako to, da so se vendar ohranila stara imena in da še pozneje srečavamo slovansko prebivalstvo po Srednjem Štajerskem. Uganka je tudi, kako so se mogli ohraniti kot etnografična celota prekmurški Slovenci in pa štajerski med Muro in Dravo. Pisatelj sicer mimogrede omeni, da je bilo slovansko prebivalstvo toč gosteje naseljeno. Toda iz življenja Pribinovega vemo, da je tudi njegova kneževina bila doslej slabo naseljena in je prav zato ustanavljal nove naselbine in če vzamemo, da je današnje Prekmursko, Mursko polje s Slovenskimi gorici bilo veliko go-

steje naseljeno, kakor zgornji deli, bi morali od naštetih cerkev med leti 850.—870. jih veliko več postaviti semkaj.

Mislimo tedaj, da Srednja Štajerska ni bila manj obljubena kakor Kocelova kneževina in da tudi Madžari niso iztrebili slovanskega prebivalstva, ampak se ga je znaten del rešil v gostih šumah in težko pristopnih dolinah, kamor so pač ljudje bežali pred razsajajočimi divjaki. To slovansko prebivalstvo je postalo žrtev poznejše kolonizacije. Gornja in Srednja Štajerska, ravno tako sev. Koroška je bila bližje nemški meji, zato je naravno, da so sem bolj potiskali nove nemške doseljence kakor pa v oddaljeno Južno Štajersko. Ne samo redka naselitev, oziroma madžarsko opustošenje, ampak zlasti krajevna lega bo vzrok, da je v Gornji in Srednji Štajerski, ravnotako v Nižji-Avstriji prevladala nemška kolonizacija. Da je v Srednji Štajerski izginilo slovansko prebivalstvo, utegnejo biti vzrok tudi kruti Baumkircherjevi boji v 15. stoletju, ki so najbolj besneli po Srednji Štajerski in strahovito opustošili zemljo.

Važno pa tudi težavno vprašanje je, kje so iskati tisti kraji, v katerih se naštevajo cerkve v 9., 10. in 11. stoletju.

Na sedanje Spodnje Štajersko stavi gospod pisatelj naslednje cerkve in kraje:

V 9. stoletju: 1. Dudleipin — današnja Radgona, in sicer misli pisatelj, da je prvotna cerkev stala ob severnem robu griča, na katerem stoji grad Gornja Radgona, ali pa, kjer stoji današnja cerkev sv. Petra, za mogoče pa smatra tudi, da bi to bil Sv. Vid na Vogalu. Trditev, da se je staro ime Dudleipa ali Dudleipin ohranilo v imenu Tollaw in Tolman, kakor se imenujejo nekateri vinogradi južno od Radgone, se nam ne zdi verjetno, pač pa mislimo, da se je spomin na staro Dudleipo ohranil v psovki „dudlek“, ki je v navadi na Murskem polju.

2. Ruginesfeld s cerkvijo sv. Ruperta v Durnavi (l. 891.). Felicetti in Kos iščeta Ruginesfeld na po-

*) Die Christianisierung der heutigen Diözese Seckau von Matthias Ljubša, Strafenstalts-Seelsorger. Graz u. Wien 1911. Styria. tr. XV, 247. C. broš. K 6.

Kosch, profesor nemške literature, je pisal predgovor k romanu „James“, katoliškega duhovnika — odpadnika Leo Baleta. O vsebini tega romana molčim — pravzaprav je modernistični roman. Profesor Kosch ga povzdiguje, hvai, priporoča itd. Resnici na ljubo: delo v literarnem in tehničnem oziru ni slabo: Leo Balet je znan kot eminenten plastik, in pero mu kaj elegantno teče. Toda vsebina — quod caput est —, principi, ki se tukaj zastopajo, ti se morajo odločno reprobirati. In k takemu romanu pisatelja-opadnika piše profesor katoliške univerze predgovor?! To je že preveč! Ko se je o tem zvedelo med študenti, se je sklenilo, da se ga v prihodnje popolnoma bojkotira, kar se je tudi zgodilo dne 17. januarja 1911.

Profesor Kosch je že zdavna prišel do konkluzije, da je postal tukaj na katoliški univerzi popolnoma nemogoč, zato jo popiha v kratkem času — mislil je že lani na to. S 1. marcom bo trdiral svoje liberalne nazore na univerzi v Černovicah v Bukovini. Srečni študentje!?

Zdi se mi, kakor da bi bila Avstrija refugium takih bojkotiranih liberalnih profesorjev. Komentarja ni treba. — Ob tej priliki je dijaštvo dovolj jasno pokazalo, da stoji na trdnih tleh; principi katoliškega naziranja so mu jasni, ne samo v teoriji, temveč tudi v praksi. Profesor niti enega ni dobil na svojo stran — vsaj kolikor je meni znano — vsi smo solidarno postopali v bojkotu, še celo dame so potegnile z namí.

Univerza si je pridobila s tem odločnim in močnim nastopom dijaštva ne samo v Švici, temveč tudi daleč po svetu veliko priznanje katoliškega prebivalstva, in gloire univerze, ki je bil v nevarnosti, je zorel zasvetil še bolj jasno kot desedaj. Mi pa ob tej priliki kličemo: Bog živi zavedno katoliško dijaštvo! Vivant sequentes!

H.

Politični pregled.

Delegacije.

V ponedeljek dne 30. januarja je imel odsek za zunanje zadeve svojo prvo sejo. Bil je to dan visoke politike. Najprvo je podal zunanji minister grof Aehrenthal svoj ekspeze. Minister ni povedal nič zanimivega. Njegovo poročilo je bilo kratko in suhoparno. Kar je mislil povedati, je povedal takoj v pričetku, ko je rekel, da se situacija od zadnjega delegacijskega zasedanja ni nič spremenila. Drugače je ponavljal že obrabljene fraze o prijateljskih odnosih napram vsem sosednim državam.

Za grofom Aehrenthalom je govoril delegat dr. Kramar. V daljšem govoru je češki delegat dokazoval, da je regulator naše zunanje politike Berlin, da je vsa naša zunanja politika samo v prid Nemčije, ki izrablja naše zavezništvo. Posebno se to kaže s prodiranjem nemškega vpliva v orientu. V Carigradu je gospodarska moč Nemčije že prevladujoča. Sedaj pa skuša pridobiti Nemčija za-se še Rusijo — sestanek v Potsdamu — da bi se ta ne protivila nadaljnji gradbi bagdadske železnice. Nemčija hiti z velikimi koraki nasproti svojemu glavnemu cilju: vodstvo evropske politike, in mi Avstriji smo radi nesrečnega vodstva v našem zunanjem uradu potisnjeni že popolnoma v stran. Radi vsega tega bo glasoval dr. Kramar proti proračunu. Dr. Kramarov govor je vzbudil občo pozornost in se bavijo z njim vsi listi zelo obširno.

Včeraj dne 31. januarja je imel odsek za zunanje zadeve zopet sejo. Govorilo je več delegatov, med njimi Poljak Kozłowski, Čeh Udržal in nepotrební Marekhl, ki je seveda z našo zunanjo politiko popolnoma zadovoljen, saj se vrši v vsenemškem duhu.

Iju med Ljutomerom in Veržejem, gospod Ljubša pa misli, da je to ravan med Murščakom in Muro, ki je nekaj tekla bolj na severu. Dornava bi bila vas severo-zahodno od Radgone. Gotovo ta Dornava ni iskati v Medjimurju ob potoku Trnavi, kakor misli Felicetti, tudi ne pri Ptuj, a tudi kombinacija gospoda Ljubša se nam ne zdi verjetna. Prvič se potem ime Dudlejšpa in Ruginesfeld jemljeta za isti kraj in bi se Ruginesfeld še moral razprostrati severozahodno od Radgone, drugič ni verjetno, da bi bil svet okoli današnje vasi „Dornau“ takrat pust, s trnjem pokrit (odtoč ime), zakaj ravno tam blizu so mnogoštevilne prazgodovinske gomile, ki spričujejo, da je svet bil že od pradavnih časov obljuden in torej obdelan, tretjič bi bili cerkvi v Radgoni in v bližnji Dornavi preblizu skupaj. Slednje čuti gosp. pisatelj sam, ko misli, da je cerkev „Durnau“ istovetna s cerkvijo v Dudlejšpu, kar pa nima stvarne podlage. Zdi se nam verjetnejše, staviti Ruginesfeld med Veržej in Ljutomer in je segal nekoliko v hribe v okolico Braneka. Tu nahajamo med Malo-Nedeljo in Sv. Tomažem vas Trnovec, kjer je po ljudskem izročilu stal v davnih časih grad. Morda je tu iskati Durnau iz l. 891.

Tiskovna pomota menda bo, ko za „Zistanesfeld“ pravi na str. 192, da je bil na levi strani Drave; bil je na desni.

3. Ussitin, Businiza, Stepiliperg. Ussitin stavi na mesto današnjega Sv. Benedikta, Buzinico ob Spodnji Pesnici, v bližino Sv. Ruperta ali Sv. Lorenca v Slov. gor., Stepiliperg pa k Veliki Nedelji. Drugi zgodovinarji drugače, naravnost se ne da dokazati ne eno ne drugo. (Koniec prih.)

Dijaški nemiri v Krakovu.

Svoje grožnje so socialdemokratski in židovski „svobodomiselni“ teroristi izvršili: razbili so vsa predavanja. Akademski senat je dal začasno univerzo zapreti. To je svoboda prepričanja, kakor jo razumejo razni svobodomiselni frazerji.

Raznoterosti.

Vabilo na naročbo. Potreba našega lista se kaže vedno bolj. Od novega leta pa do sedaj smo dobili izredno lepo število novih naročnikov, kar je v dokaz, da dobiva „Straža“ med našim ljudstvom vedno več ugleda. Posebno med obrtniki in trgovci se množijo naši naročniki. Opetovano vabimo zopet vse dobromisleče rojake v krog naših naročnikov in čitateľjev. Somišljenike in stare naročnike prosimo, da nam pridobivajo novih naročnikov. „Straža“ stane od 1. febr. do novega leta 11 K.

Duhovniške spremembe. Častiti gospod kaplan Franc Lovrenko je dobil župnijo Razbor pri Slovenj-gradu. Častiti gospod kaplan Anton Trinkaus je premeščen iz Črešnjaveca k Veliki Nedelji. Častiti gospod Jakob Cinglak, kaplan v Vojniku, je imenovan za provizorja vojniške župnije.

Iz sodnijske službe. Pravni praktikanti pri okrožni sodnji v Mariboru Matija Zorjan, dr. Friderik Gottscheber in Viktor Zangger so imenovani za avskultante v področju graške višje deželne sodnije.

Iz finančne službe. Finančni konceptni praktikant v predsedstvenem uradu deželnega finančnega ravnateljstva v Gradcu dr. Kolumban Vouk je imenovan finančnim konceptistom.

Iz dež. šolskega sveta. V seji dne 26. januarja se je dovolila razširitev dvorazredne ljudske šole pri Sv. Martinu na Pohorju v trirazrednico. Definitivni učiteljici Marica Škerbine v Št. Juriju ob Taboru in Olga Bradaška v Makolah ste začasno vpo-kojeni.

Razpisano je mesto učitelja, oziroma učiteljice, na trirazredni ljudski šoli v Studenicah pri Poljčanah. Zahteva se znanje obeh deželnih jezikov. Prošnje do dne 15. marca na krajni šolski svet v Studenicah.

Ivan Orth. Danes dne 1. februarja je potekel rok za priglaseenje dokazov, da je Ivan Orth še živ. Dokazi, da se je Ivan Orth leta 1890 s svojo ladijo „Margherita“ ponesrečil, so se vedno množili. Na podlagi teh dokazov bo maršalski senat proglasil Iv. Ortha za mrtvega. Premoženje Orthovo znaša okrog tri milijone kron. Razdelilo se bo na njegove dediče glasom oporoke, ki jo je napravil Ivan Orth še v Avstriji.

Zgubljeno. Na potu iz Št. Ilje v Slovenskih goricah do postaje je izgubila neka gospodična nekaj denarja in več drugih stvari. Pošten najditelj naj pri-nese ali pošlje dotične stvari na naše uredništvo.

Promocija. Dne 28. januarja je bil promoviran na graški univerzi za doktorja prava gospod Ivan Klobasa iz Sv. Jurija ob Ščavnici.

S. K. S. Z. V nedeljo dne 29. januarja se je vršil v Ljubljani v novem Ljudskem domu občni zbor ljubljanskega oddelka S. K. S. Z. Bil je izvanredno dobro obiskan. Poročila so pričala o živahnem delovanju. Na predlog dr. Kreka so bili na novo izvoljeni v odbor: dr. Pogačnik, Ivan Traven, J. Jovan, Anton Svetek, dr. Merhar, B. Remec in Miha Moškerc.

Nov slovenski trg. Cesar je povzdignil Ilirsko Bistrico na Kranjskem v trg.

Nov izum. Izdelovatelj orgelj gospod Fr. Der-nič je izumil nov samoigralen stroj za glasovir, ki se ga goni s pomočjo meha. Stroj se lahko porabi pri vsakem glasovirju.

„Slovenska Straža.“ V nedeljo dne 29. janua-rija je otvorila „Slovenska Straža“ svoj drugi otroški vrtec pri Sv. Križu pri Trstu. Slovesnost se je zvršila nad vse sijajno. V vrtec je vpisanih že nad 40 otrok. Nova trdnjava ob sinji Adriji.

Poroki. Danes dne 1. februarja ob 5. uri po-poldne sta bila poročena v frančiškanski cerkvi v Mariboru gospodična Ela Marinova in gospod Fer-dinand Kocuvan. — V ponedeljek dne 6. februarja ob 11. uri dop. se poročita ravnatelj gospodična Mici Družovičeva in gospod inženier Viktor Turnšek.

Spremembe pri južni železnici. Na novo so sprejeti uradniški aspiranti: Alojz Lukanc v Zgor-njem Dravogradu; Pavel Bondi v Vuhredu; Rudolf Domajno v Poljčanah; Friderik Hausknost v Preva-ljah; Franc Kuhnert v Rimskih toplicah; Ferdinand Liebisch v Pliberku; Jožef Polachek na Pesnici in Alojz Weber v Sevnici. — Prestavljeni so: Mihael Galla, provizorični asistent iz Pragerskega v Wörgl; Herman Novak, provizorični asistent iz Wörgla na Pragersko; Vinko Schwab, uradniški aspirant iz Prevalj v Francisfeste; Emanuel Turek, uradniški aspirant, iz Pliberka v Wartberg; Herman Liseo, u-radniški aspirant, iz Kapfenberga v Neumarkt; Fr. Skof, uradniški aspirant, iz Neumarkta na Zidan Most; Alojz Gruber, asistent iz Toblaeha v Celje; Karl Rudella, asistent, iz Pragerskega v Gorico; Iv. Valent, asistent, iz Maribora na Pragersko; K. Šte-fin, adjunkt na Zidanem Mostu, kot postajenačelnik v Zalog; Stanislav Stergar, asistent v Sežani, na Zi-dan Most; Josip Kitek, adjunkt, iz Pragerskega v Ljubljano; Peter Jane, revident, iz Trbovlj v Ljub-ljano; Josip Egger, asistent, iz Spielfelda na Pra-

gersko; Rihard Felser, aspirant, iz Vuhreda v Wels-berg; Oto Holzgruber, adjunkt, iz Pragerskega v Zgornji Dravograd; Rudolf Fistic, asistent, iz Bre-žice v Trbovlje; Alojz Kovačič, aspirant, iz Rakeka v Brežice; Josip Pihler, adjunkt, iz Ljubnega v Mari-bor; Alojz Plantan, adjunkt, iz Donavica v Maribor; Josip Schneider, postajenačelnik, iz Spodnjega Dra-vograda na Pragersko; Alojz Knorek, prometni kon-trolor v Celovcu, kot postajenačelnik v Spodnji Dra-vograd; Franc Hojs, asistent, iz Spodnjega Dravo-grada v Store; Ivan Turk, asistent, v Hrastniku, v Ljubljano; Jakob Prek, postajenačelnik v Vuzenici, kot revident v Hrastnik; Viktor Klarman, adjunkt v Gradcu, kot postajenačelnik v Vuzenici; Mart. Knez, aspirant, iz Litije v Prevalje; Franc Grimzič, adj., iz Sevnice v Ljubljano; Egon Hecht, adjunkt v Kul-steinu, v Ptuj; Adolf Kabas, adjunkt v Liebohu, v Celje; Ferdo Piro, provizorični asistent, iz Möllbrü-cka v Ruše in Franc Blažon, adjunkt v Št. Mihelu v Beljak. — V pokoj so stopili: Karl plem. Schweren-feld, inšpektor in postajenačelnik na Pragerskem; Oton Weinhardt, nadrevident v Ptuj; Franc Wam-brechtsamer, adjunkt v Mariboru; Leopold Resman, revident v Mariboru in Peter Poč, adjunkt v Mari-boru.

Društvo Z. S. P., oziroma celjska tiskarna, je te dni sklenila, da stopi v likvidacijo, kar smo zve-deli iz zanesljivega vira. Isto je zahteval že dr. Ben-kovič pri obnem zboru koncem decembra 1910, isto hočejo doseči tudi udeležene posojilnice, da rešijo le svoje vloge; težko je tedaj razumeti, čemu je bilo tre-ba še-le takega pritiska, da je odbor izpolnil svojo obljubo. Likvidacija se tedaj na vsak način izvrši, seveda se p. t. liberalci kruto varajo, če mislijo, da bodo po svoji glavi delali definitivne bilance in odpisovali vloge posojilnic.

Narodnost? Celjski liberalci so z denarjem slo-venskih posojilnic v Zvezi slovenskih posojilnic zelo slabo gospodarili. To stoji. Prijatelj in neprijatelj sta si v tem edina. Nihče pa ne more zahtevati, da bi slovenske posojilnice potrpečljivo morale škodo trpeti in mirno dalje gledati, kako se ljudski denar rabi za strankarske liberalne namene. Na obnem zboru je padel od nas prvi svarilen glas, a liberalci ga niso hoteli poslušati. Vsakdo pa ve, da slovensko podjetje ne bo izginilo, ampak prišlo bo k večjemu v sloven-ske roke, ki znajo boljše gospodariti. Kadar teče li-beralcem voda v grlo, takrat se spomnijo na svojo narodnost in zahtevajo v njenem imenu pardona! A mi jim ne gremo več na limanice!

Sistiranje društva Z. S. P. in ustavitev obra-ta v trgovini in tiskarni, ste dve stvari, katerih men-da namestnija ne loči; namestništvo bi se moglo za-dovoljiti s tem, da ustavi daljne delovanje društva v odboru, ali vsaj po obnem zboru; s tem bi se namen ogroženih posojilnic dosegel. Vsekako pa malo stra-hu ne škoduje, ker naši mladini za lepe besede niso dostopni.

Likvidacija Z. S. P. se bo mirno izvršila; li-beralci naj le sami skrbе, da bodo vzdržali svoja podjetja, kakor mi svoja, naše posojilnice pa naj pu-ste v miru. Grdo laž so raztrosili, da je dr. Benko-vič zahteval likvidacijo po celjskem magistratu; če bi se tudi društvo razpustilo, bi se podjetja ne zatvo-rila in likvidacija bi izvršil poseben odbor, izbran iz članic samih. — Res, skoro bo treba posebnega lista, da ovržemo vse laži, s katerimi operirajo libe-ralci, da zakrijejo svoje namene.

Izjava. Z ozirom na članek „Mariborčanke“ z dne 24. januarja, v katerim neki šentlenartski dopi-sum trdi, da sem se tepel dne 23. prosinca na cesti s sinom šolskega sluga Francem Lorbecom, izjavljam, da plačam takoj šentlenartskemu šulvereinu 1000 K, ako mi predbacivano dejanje dokaže. Sv. Lenart v Slovenskih goricah, dne 29. januarja 1911. — France Makso Kramberger.

Turške razmere. Če bi bili Nemci res kulturni narod, bi se morali sramovati sleparskega početja, ki se prakticira sedaj pri ljudskem štetju. Širokoust-no in bahato se bodo avstrijski nemški „kulturonosci“ sklicevali na številke sedanjega ljudskega štetja, do-kazovali bodo svetu, kako nemški narod rase in se množi, povedali pa ne bodo, kako so terorizirali in sleparili, samo da bi vlovili kje kako slovensko du-šo. Že vlada je šla Nemcem neprimerno na roko s tem, da je določila rubriko o občevalnem jeziku, po katerem se seveda potem presoja več posameznih na-rodov. Brutalnost pa, s katero hočejo Nemci pod o-kriljem vlade spraviti iz sveta zadnjega Slovenca, presega vse meje in je neverjetna. V Spitalu ob Dra-vi so se trije slovenski jezikniški uradniki vpisali s slovenskim občevalnim jezikom, ker so Slovenci in ker v domači družini govorijo slovenski. Ker tega ni-so hoteli spremeniti in se niso marali vpisati za Nem-ce, se je pričela proti njim divja gonja, ki bi mogo-če delala čast Culukafrom, ne pa kulturnemu naro-du. Slovenski uradniki so bili kaznovani z gubo 20 kron, češ, da je njihov občevalni jezik nemški, ker je v Spitalu sploh vse nemško. Rekurz proti tej tur-ški obsodbi še ni rešen. Račovedni smo, če se bodo višje oblasti postavile tudi na tako „nepriustransko“ stališče, ki posamezniku krati direktno njegovo oseb-no prostost. Med tem pa divja nemška gonja nebrz-dano naprej. V nedeljo dne 29. januarja se je vršil v Spitalu celo shod, na katerem se je hujskalo proti slovenskim uradnikom in protestiralo proti temu, da so se dali vpisati za Slovence. Daleč smo prišli. Če se človek pripozna za Slovenca, je to kaznjivo in iz-zivajoče. Taki pojmi o poštenju in pravici so res ze-

lo čašni za nemško kulturo. Kako bi rohnal ves nemški tabor, če bi se na sličen način postopalo proti kakemu spodnještajerskemu nemškutarju, ki prebiva v kaki čisto slovenski občini in nemški se zna ne!? Res, Avstrija je država pravice in — objektivnosti!

Pavel Singer, vodja nemške socialne demokracije, je umrl v Berlinu večeraj dne 31. januarja po noči. Prištevani so ga k tropersni detelji voditeljev: Bebel, Liebknecht, Singer. Igral je večkrat važno vlogo. Za njim žalujejo tudi naši avstrijski sodrugji. P. Singer je bil kot mnogi socialistični voditelji — žid in milijonar. Star je bil 67 let.

„Straža.“ Slovensko katoliško izobraževalno društvo „Straža“ na Dunaju uljudno vabi na zabavni večer, ki ga priredi s prijaznim sodelovanjem slovenskega katoliškega akademčnega društva „Danica“ na svečnico dne 2. svečana 1911. v veliki dvorani Češkega narodnega doma, Dunaj, XV. Turnerg. štev. 9. Vspored: 1. K. Novaček: „A Hoj“, koračnica (godba). 2. J. Hausmann: „Jugoslavija“, overtura (godba). 3. P. H. Sattner: „Po zimi iz šole“, (mešan zbor). 4. Fr. Prochaska: „Valse revee (godba). 5. J. Laharnar: „Kadar mlado leto“ (mešan zbor). 6. J. Skalický: „Frühlingsluft“ (godba). 7. „Stari in mladi“, narodna igra v štirih dejanjih. A. Medved.

Klub amater-fotografv v Ljubljani. Odbor društva javlja, da se je v svoji prvi odborovi seji izvolilo naslednje funkcionarje: predsednik Vesel F., njega namestnik dr. Cerh Josip, tajnik Čadež Karol, njega namestnik Tavcar Ivo, blagajnik Kramar Josip, društveni gospodar Kunaver Josip, odbornika Brinšek Bogomil in Badiura Rudolf. Ustanovni občni zbor je postavil letno članarino rednim članom 12 K. Odbor je sklenil glede plačevanja članarine rednim članom, da jo plačujejo ali celoletno, polletno, četrtletno, pa lahko plačujejo tudi mesečno. V vseh slučajih se plačuje članarina vnaprej ter se pošilja na naslov društva. Vpisnina znaša glasom društvenih pravil 1 krono, ki jo plača vsak član, ko je sprejet v društvo. Sklenilo se je tudi na ustanovnem občnem zboru, da vsak na novo pristopivši član prispeva poleg imenovane vpisnine prostovoljno s primernimi prispevki, da bo društvo moglo uspešneje izvrševati svoj cilj in tudi čim preje nuditi vse udobnosti svojim članom. Odbor pričakuje, da člani in prijatelji novo ustanovljenega društva k njemu pristopijo ter delajo z vso vmeno in v prid ter korist društva. — Odbor.

500 kron za Südmarko je v oporoki zapustil dne 20. januarja umrli kapitan c. kr. avstrijske vojne mornarice Viljem pl. Kropp. Torej se je že tudi med pomorskim častništvom začela propaganda za Südmarko. Koliko Slovencev pa se je v oporokah že spomnilo „Slovenske Straže.“

Slinovka pri goveji živini je nastopila doslej v teh-le občinah: Št. Ilj v Slovenskih goricah, Sv. Jakob, Ješence, Spodnje Hoče, Orehova vas, Polička vas, Slivnica, Slatinski dol, Vosek, Selnica ob Muri in Ceršak v mariborskem okraju, Novaštitfa in Gornjigrad v okrajnem glavarstvu Celje, Kamenščak, Noršinci, Vučja ves in Cven v Ljutomerskem okrajnem glavarstvu. Najhuje je razširjena slinovka v okrajnem glavarstvu Lipnica. Tam je okuženih 40 občin. V okraju Feldbach se je pojavila slinovka v 20 občinah. V graški okolici je pa okuženih 33 občin. Kakor se kaže, živinjski semjni na Štajerskem še ne bodo tako hitro odprti. Posledice te živinske bolezni se na deželi že občutno poznajo.

Štajersko.

Maribor. Slovensko trgovsko in obrtno društvo v Mariboru priredi na pustno nedeljo v dvorani Narodnega doma veselico s plesom itd., na kar se slavno občinstvo že danes opozarja. Kostumi so dobro došli.

Slovensko gledališče v Mariboru. V nedeljo dne 5. februarja 1911 se vprizori velika burka s petjem in plesom: „Robert in Bertram.“ Glavno vlogo igra gost iz Ljubljane. Naj nihče ne zamudi tega večera.

Fram. Nečuvono! Iz Slivnice privan/drani, letos novopečeni Nemec, gostilniški najemnik Koren vabi naše fante na „Buršenal.“ Niti enega nemškega fanta nima naša fara in ta „Nemec“ vabi naše fante z nemškimi vabili na nemški ples. Vi koreniti nemški Koren! Bomo videli, koliko slovenskih fantov boste dobili! Poštenega — nobenega!

Fram. Zdravo podnebje. Kakor čujemo, še v Framu letos nihče ni umrl, akoravno šteje župnija okoli 2400 duš.

Fram. Kaj dela naša organizacija? Ne bojimo se odgovora: mi gremo naprej! V gospodarskem oziru beležimo lep „naprej.“ Enoletna hranilnica in posojilnica je lepo „šla naprej“, ker ima prometa 155 tisoč kron! Vrhu tega ima naša zadruga kredit, ker ima 30.000 K odvišnega denarja, naloženega pri Združni zvezi v Ljubljani. V družbenem in društvenem oziru delamo tudi velike korake. Dekliška Marijina družba šteje že 110 deklet, mladeniška pa 40. Izobraževalno društvo, staro dva meseca, broji 90 udov, ki se kar trgajo za društvene knjige in časnike. In to društvo je dalo duha in življenja naši organizaciji. Blizu 20 fantov tega društva se neumorno vadi v petju — narodnem in cerkvenem. V nedeljo že hočejo pokazati, kaj so se naučili. S pomočjo naših že izkušenih pevčkov bodo prvokrat nastopili o priliki otvorit-

ve novega krasnega odra. Vprizorili pa bodo tudi igro, ki bo vsakemu ugajala. Da je igra imenitna, znači že nje naslov: „Dr. Vseznal.“ Tedaj v nedeljo bo pokazala naša mladina, da je res napredna — pa ja ne v celjskem liberalnem duhu — ampak v krščanskem duhu, na podlagi strogo verski in narodni. Toda, fantje, nikar se ne hvalite, le čakajte, dekleta se tudi oborožujejo z uma svitlim mečem. Že dve igri se pridno vadijo, le glejte, da vas ne prekosijo!

Slov. Bistrica. Tukaj nameravajo Nemke ustanoviti žensko telovadno društvo, da se poživijo ugašajoče slovenjebistriško nemštvo.

Slov. Bistrica. V Zgornji Bistrici so našli 257 Nemcev in 316 Slovencev. Pred desetimi leti je bilo 178 Nemcev in 477 Slovencev. Števni komisar je bil seveda Nemec.

Št. Ilj v Slovenskih goricah. Prva predstava na novem odru našega Slovenskega doma se je dobro obnesla. Dasiravno je „Požigalčeva hči“ za diletante na deželi težavna igra, vendar je naša mladina večinoma v splošno zadovoljnost rešila svoje vloge. Dvorana v Slovenskem domu je bila natlačena polna občinstva od vseh strani. Mnogo gostov niti ni dobilo več prostora. Bralno društvo v Št. Ilju beleži s to prireditvijo zopet lep uspeh.

Št. Ilj v Slovenskih goricah. Dne 27. januarja je bila obletnica znamenitih lanskih občinskih volitev.

Ribnica. Tukaj obhaja dne 3. svečana tukajšnji vrli župan, veleposesnik in posestnik kamnoloma, gospod Ivan Zapečnik s svojo soprogo Amalijo, rojeno Pine, srebrno poroko. Vrli krščanski-narodni družini iskreno čestitamo!

Sv. Anton v Slovenskih goricah. Naše Katoliško bralno društvo je imelo v nedeljo dne 29. januarja po večernicah v šoli svoj občni zbor. Društveni predsednik gospod Jakob Rojs je s primernim pozdravom otvoril zborovanje. O delovanju društva v pretečenem letu je poročal častiti gospod kaplan Kren. Sedaj, ko so društvu po posredovanju našega častitega gospoda župnika odprti zopet šolski prostori, se bo lahko zopet lepše razvijalo. Po poročilih odbora je govoril Franc Žebot iz Maribora o ciljih in namenih naših bralnih in izobraževalnih društev ter o pogubonosnem vplivu nesrečnega žganjipitja. Nastopil je na zborovanju tudi naš dobro izvežbani tamburaški zbor. K društvu je pristopilo mnogo novih udov. Pohvalno moramo omeniti našo mladino, katera je v velikem številu prihitela na zborovanje.

Sv. Bolfenk pri Središču. Dne 16. januarja je prišlo od občinskega urada Leitersberg pri Radgoni povabilo, naj se pošlje tje „für Peter Maizen, roj. in Jastrvič, Bez. Ormož v letu 1893, Geburtszettel für Volkszählung.“ Dne 16. januarja t. l. je župnijski urad Sv. Bolfenk pri Središču poslal pravilno pisan izpisek: Peter Majcen itd., rojen v Jastrebcih 16. 2. 1893. Na listek zgoraj je bilo napisano: Slovenski občevalni jezik. Naslov: Sl. občinski urad Leitersberg, pošta Radgona. Dne 25. januarja 1911 piše pa Gemeindevorstand Leitersberg po isti izpisek. Odgovorilo se je istega dne, da je bil izpisek odposlan že 16. januarja 1911 s številom 6. Dne 28. januarja 1911 pa piše okrajno glavarstvo Radkersburg po isti izpisek; priložilo je tudi nemški izpisek. Podpisan: Der k. k. Stallhalterrat: Stürghk. Temu se je odpisalo, da se je izpisek poslal kakor zgoraj razloženo na naslov: C. kr. okrajno glavarstvo Radgona. Iz vsega pa se vidi, kako nemški uradi z glavarstvi vred pazno prebirajo dole jim dopise.

Cirkovec. Za miklavževo, za novo leto in kraljevo so nam naši prijatelji doposlali razna darila, a zaželjenega darila, dvojezične napisne table za našo novoustanovljeno pošto ni bilo od nikoder. Te dni pa smo od nekega diurnista za primeren bakšiš dobili v roke prepis nemškega protokola, v katerem se z oziranjem na drzno zahtevo cirkovških Slovencev povdarja, kako velika narodna koncesija se je podelila vsem Slovencem, ker se pri dotični tabli niso rabile nemške gotške črke, marveč latinske, katerih se slovenski narod poslužuje celo pri mašnih knjigah itd. Gotovo je podpisan celovski Hein, smo si mislili takoj, a ne, brali smo: Miklauschegg, kateri pa ni v sorodu z Miklavžem, ker že podpis kaže, da ni naš prijatelj, temveč naš — političen parkelj!

Ormož. Železniško ministrstvo je dalo premogokopski družbi v Ladanji-Dolnji na Hrvaškem za eno leto predkoncesijo za zgradbo normalnotirne železnice od postaje Ormož čez Dravo v Ladanjo-Dolnjo.

Konjice. Poučni tečaj, ki ga Slovenska krščansko-socialna zveza pri nas priredi v ponedeljek in torek, dne 6. in 7. februarja, je predmet velikega in splošnega pričakovanja. Zivahno zanimanje vlada med mladino ravno tako, kakor tudi med odraslimi. Poleg že znanih predavateljev bo v torek nastopil izkušeni strokovnjak v živinoreji gospod župnik Rožnik iz Sele na Kranjskem, ki ima poleg temeljitega strokovnega znanja tudi dar poljudnega predavanja. Zato pa na ta strokovna predavanja o živinoreji, ki bodo v torek, še prav posebno opozarjamo gospodarje in gospodinje.

Sv. Jurij v Slovenskih goricah. V nedeljo dne 12. svečana 1911 ima bralno društvo „Edinost“ svoj letni občni zbor. Ob enem priredi Dekliška zveza gledališko predstavo „Vestalka“, igro iz časa cesarja Nerona. Gospod dr. Tiplič bo predaval o zdravilstvu, zlasti o prvi samopomoči v različnih neizgodah. Da ne bo manjkalo vesele pesmi, bo skrbel pevski zbor. Zopet vas vabimo, prijatelji društva, pridite! Na odru boste videli pristne Rimljanke v njih kostu-

mih, ki dajo igri zanimiv in vabljev značaj. Igra ima polno karakterističnih slik rimskega življenja s paganske, kakor zlasti krščanske strani.

Videm. Izobraževalno društvo priredi dne 5. svečana občni zbor z navadnim vspešnim.

Ljutomer. Letošnje „uradno“ ljudsko štetje je imelo pri nas sledeči rezultat: 552 Slovencev, 610 Nemcev in 136 drugih narodnosti. Čudili smo se, kako je to število sploh mogoče, ko se je našlo še pred 10 leti pri nas več Slovencev kot Nemcev, a pri zasebnem ljudskem štetju letos pa čez 900 Slovencev, 300 renegatov in 10 Nemcev! Te veliksanske razlike nismo mogli dolgo pojmovati! Sedaj nam jo bodo odkrili naši državni poslanci, katerim smo izročili ves material. Ne samo mi, ampak tudi števni komisar in državnopravniški funkcionar Koller se bo čudil! Zahtevamo pa že danes, da se že končano ljudsko štetje razveljavi, uvede popolnoma novo ljudsko štetje po nepristranskem uradniku c. kr. okrajnega glavarstva, in to od hiše do hiše.

Sv. Lenart v Slovenskih goricah. Političen shod. V nedeljo dne 5. svečana 1911 se vrši pri Sv. Lenartu v Slovenskih goricah po večernicah v dvorani gospoda Arnuša politično zborovanje. Politično društvo za šentlenartski okraj ima svoj letni občni zbor. Zatem je na vspešnem poročilo gospodov posl. dr. Korošca in Roškaria. Vsi somišljeniki ste vabljeni, da gotovo pridete. Shod mora biti impozanten. Ta shod velja ob enem kot odgovor na napade, na nečuvna razžaljenja, kakor so se dogajala na zadnjem štajerčijanskem shodu nasproti vam, moške naši in mladeniči. Mi sicer ne bomo zborovali v senci bajonetov, temveč naš shod bo shod poštenih, politično zavednih mož, ki se zavedajo svojih političnih dolžnosti. Pridite torej v ogromnem številu!

Št. Jurij ob Taboru. Bralno društvo ima za leto sledeči odbor: Josip Lončarič, predsednik; Franc Zdolšek, podpredsednik; Alojzij Čulk, tajnik; Franc Lukman; blagajnik; Franc Lesjak in Anton Rančigaj, odbornika; računski pregledovalci pa so: Mih. Blatnik, Božidar Drolc, Valentin Južna. Članov je imelo društvo 70, 4 poučne shode, 2 gledališki predstavi. Knjig ima 600, prebranih je 644. Društvo ima tudi telovadni odsek Orel in Dekliško zvezo. — V nedeljo dne 29. januarja je priredilo predavanje o papetu Piju X. s 70 projekcijskimi slikami in nekaterimi komičnimi prizori. Cerkevna hiša je bila premala za številno občinstvo.

Št. Jurij ob Taboru. Namesto obolele učiteljice gospodične Mici Škerbine, ki je dobila dopust, je prišla semkaj provizorična učiteljica gospodična Fr. Levstik.

Rajhenburg. Posestnika Gracer in Kozole sta dne 25. januarja žagala hrastove hlode za škedenj. Franc Gracer je zgubil na dva metra visokem odru ravnotežje in je padel na zmrznjena tla. Gracer je obležal z razbito glavo ter je umrl čez eno uro. Nesrečnež zapušča vdovo s sedmimi nepreskrbljenimi otroki.

Koroško.

Ljudsko štetje na Koroškem. V Šmarjeti v Rožni dolini se je našlo 1153 prebivalcev, leta 1900 pa 1154. Slovenski občevalni jezik je priznalo 1066 oseb, leta 1900 1140, za Nemce pa se je vpisalo 87 oseb, pred desetimi leti 14. — V Malborjetu so našli 651 prebivalcev, za 100 manje, kot leta 1900. Nemcev 607 (leta 1900 679), Slovencev 32 (50). — V Ukvah je sledeče razmerje: Prebivalcev 845, pred desetimi leti 899, Nemcev 334 (82), Slovencev 511 (817). — Lipa ob jezeru: Prebivalcev 913 (689), Slovencev 330 (666), Nemcev 583 (23). — Beljak: 19.256 prebivalcev (9710), Nemcev 19.189, Slovencev 57, Čehov 5, Italijanov 3 in 2 Hrvata.

Celovec. Mizarski pomočniki grozijo z štrajkom. Zahtevajo večjo plačo in če se jim ne ugodi, bodo pričeli marca meseca štrajkati.

Št. Ilj ob Dravi. Tudi na Koroškem imamo Št. Ilj. „Nomen est omen.“ Tukaj je župnikoval župnik Česky, ki sta ga ordinariat in vlada odstavila. Zdaž krčmari v Lipi pri Vrbi. Ima pa v prejšnji župniji svojo stranko. In pristaši njegovi so se zapisali vsi za pristne Nemce, čeravno še nemški ne znajo.

Književnost in umetnost.

„Glasnik najsvetejših src.“ Vsebinska 2. zvezka. Pred Najsvetejšim. Nedin Sterad. — Premalo znan zaklad. Dr. Anton Zdešar. — Jezus na Oljski gori. Dr. Avgust Stegenšek. — Slovenci, k Mariji! P. E. B. — Cerkev sv. Alojzija v Mariboru. R. Janežič. — Misijonska poročila. F. L. — Mati, ne pozabi me! Ciriljev. — Ravnam li napačno, ako vsako jutro pri svetih maši ne pristopim k mizi Gospodovi? D. Guček. — Sv. Klement Marija Hofbauer. P. M. H. Dalje. — Cerkveni vestnik. — Dopisi.

Slovensko gledališče v Mariboru.

V nedeljo, dne 5. feb., „Robert in Bertram“, gostuje član ljubljanskega gledališča.

Začetek točno ob pol osmih zvečer.

Za Svečnico :

se priporoča svečarna

A. Günther Slov. Gradec.**Majhno dobrodoče trgovino**

na deželi vzamem v najem. Ponudbe pod šifro „Bodočnost“ poste restante Rače.

Proda se

lepa nova hiša z 2 sobama in kuhinjo, 10 let davka prosta, šetrt ure od Celja. Zraven je ščavnica in 500 kvadratmetrov vrta. Zadnja cena 7000 kron, izplača se 4000 kron, 3000 kron pa je vknjiženih. Oglas pri M. Crepinšek, Spodnja Hudinja, 65. 6—3

Naročite Stražo!**Vage**

za vagon, voze (mostne), centimale, škalo, decimalne, za živino, tablicove in vsake druge vrste za gospodarske in obrtniške namene izdeluje ter priporoča po nizkih cenah

Jos. Kaláb,tovarna za vage,
Brno, Zidenice Moravsko.
80 slovenska obrt.**Poročam cenjenemu občinstvu v Mariboru in okolici, da se dobi pri meni od danes naprej znano izvrstna moka**

iz I. avstro-ogrškega avtomat. paromlina Peter Majdič v Celju. Pričakujoč velikega obiska se udano priporoča

Alojz Šumenjak, trgovcašpe-
cerij. blagom
Maribor, Tegetthof. ul. 31.

Em. Kuček v Žalcu kupi

hmeljblago rdeče ali rumene barve po ceni
K 120.— do K 140.—, srednje kakorvosti
K 150.— do K 155.—, zelenkaste barve
K 160.— do K 170.— debel ali malo šekast (šarčen) metarski cent. 3—2

Na debelo!

Na drobno!

Trgovina dalmatinskega vina.

V nobeni družini ne sme manjkati kupica dobrega vina. V zalogi izvrstno naravno staro vino, vsake vrste v treh kvaliteta, rdeče in belo vino, priporočljivo slabokrvnim in prehlajenim osebam, izvrstno namizno vino, izboren prosečan, ki se posebno božnikom priporoča. Za dokaz ponarejanja se plača 1000 K. Ta izborna vina so v zalogi samo pri

Angeli Cvitanic, Maribor

Färbergasse 2.

Za trgovce in gostilničarje znižane cene! 10-3

Lepe sveče iz čistega
čebelnega voska za
Svečnico priporoča visokočast.
duhovščini**Jožef Dufek**

svečar in medicar

Maribor, Viktringhofgasse.

Zahvala

Povodom britke izgube naše preljubljene sestre in tete

Ane Osenjak,

izrekamo tem potom najtočnejšo zahvalo vsem prijateljem in znancem v Gornji Radgoni in v Hajdini za zadajo spremstvo k večnemu počitni ter darovateljem krasnih vencev in šopkov. Prav posebno se zahvaljujemo pred. g. p. Šlandru za vodstvo p. greba do mesta ločitve v Gornji Radgoni, pred. g. župnika Meškotu in Weizlu, č. g. Bolkovcu, č. g. p. Benediktu Čriču za tolarbo ob zadnji uri radgonskima gg. kaplanoma, sl. pevcem na v srca segajoči zalo tinki, sl. učiteljstvu in Marijini družbi v Gornji Radgoni. Nadalje za soremstvom Hajdnu, posebno pred. g. župniku Tomanu za g. l. j. v. nagrobni govor, veleč. g. župniku in dež. poslarcu Ozmeču, č. g. Mlakarju, č. g. Šketu, sl. hajdinskem pevcem za g. l. j. v. žalostinski in Marijini družbi. Vsem Bog plačaj!

Žalujejoči ostali.

Slovenska trgovina

J. N. Šoštaric, Maribor

samo Glavni trg šte. 9

priporoča p. n. občinstvu svojo veliko zalogo svakovrstnega najnovejšega in najmodnejšega blaga iz samo prvih in najboljših tovarn.

z modnim in manufakturnim blagom
ter krojaškimi potrebščinami - - -

Postrežba točna in stroga solidna. :: ::

Slov. brivnica v Mariboru!

Slavnemu občinstvu v Mariboru in okolici priporočam svojo brivnico, ki se nahaja v

Tegetthofovi ulici šte. 22

v hiši g. dr. Kaca. Postrežba strogo solidna! — Za obilen obisk prosi

Juro Gredlić, brivec.

Svoji k svojim!

Zelodčni likér**je najboljšo krepčilo želodca!**

Želodčni likér „FLORIAN“ ne slabi in ne omami kakor razne opone pijače, ampak daje moč in veselje do dela!

Ljudstva kakovost

liter K 2.40.

Kakovostna kakovost

„ „ 4.20.

Na slov. za naročila: „FLORIAN“, Ljubljana.

Srečen zakon!je, ako je bala iz
narodno
veletrgovine
R. Sterneck
v Celju.

Slovenci! Slovenke! Pridobivajte nove naročnike za našo „Stražo“.

Umetni zavod za slikanje na steklo
Maks Tušek : Ljubljana**Sv. Petra nasip št. 7**

se priporoča pred. duhovščini in cerkvenim predstojnikom za izdelovanje slikanih cerkvenih oken, in vse v to strogo spadajoča dela po najnižji ceni.

Načrti in proračuni na razpolago.

Hotel Trabesinger v Celovcu :**Velikovska cesta št. 5**

se priporoča

potnikom, ki prinočujejo v Celovcu. — Tukaj najdejo lepe, snažne in po zimi zakurjene sobe po 1 K do 5 K, okusne jedi, dobro pijačo po ceni.

Veliko dvorišče za vozove in tri hleve za konje. — Za zabavo služi kegljišče, po zimi zakurjeno. — Po leti sedi na senčnatem vrtu.

V tem hotelu najdete vsak dan prijetno slovensko družbo, posebno v sredah zvečer. 188

Velike dvorane za shode in veselice.

Na kolodvoru pričakuje gostov domači omnibus.

Lastnik: **Ivan Millionig.****Za ženitovanje, veselice in slične svečanosti**

Vsak dan sveži pustni krapci.

se priporoča na-
rodna slaščičarna**Eman. Ilich, Maribor**

Gornja Gosposka ulica št. 38.